

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő:	Kiadó laptulajdonos:	== Egyeszedik ára 4 fillér. ==
Helyben: Negyedévre	3 korona	Rudnyánszky Gyula.	Gáspár József.	Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
Évesre	12 "			Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 27
Vidékire: Negyedévre	5 "			
Évesre	20 "			

Uj választások lesznek.

— aug. 2.

A helyzet annyira zavaros, hogy lehetetlennek látszik más megoldás, — augusztus 10-ike után fel kell oszlatni a képviselőházat és szeptemberre ki kell tűzni az új választásokat.

Ítéljen a nemzet. Ez a jelszó. Jól hangzik. De ha jól meggondoljuk, ebből a szempontból felesleges időpazarlás az új választások elrendelése.

Hiszen a nemzetet szükségtelen megkérdezni; mert a nemzet már nyilatkozott és ítél. A nemzet azt követeli, hogy az 1876. XII-ik törvény cikk 11. szakaszába iktatott jogal érvényesüljenek. A nemzet a dualizmus és paritás becsületes végrehajtását követeli.

Am úgy látszik, hogy más megoldást még sem lehet remélnünk

és az új választások nem lesznek elkerülhetők.

Mi őszintén megvalljuk: Apponyi Albert gróf felszólalásának és a debreceni szabadelvű párt határozatának erejében biztunk. Azt remélhetjük, hogy ez a két egymást kiegészítő esemény lecsillapítja, testvéri békekötésre hajlandóvá teszi az ellenzék, a szabadelvű pártban pedig megérleli azt a tudatot, hogy a nyolc hónap óta dúló harenak következményeiért csak fele részben vádolható az obstrukció!

Ebben a reményünkben a súlyos, végzetes bonyodalmak miatt csalódnunk kell.

A szabadelvű párt ma már az ellenzékét ellenségnek kezdi nézni, melyet meg kell törni, vissza kell szorítani a kisebbség természetes földsáncáik közé. Politikai és parlamentáris szempontból pártunknak ebben igaza van. De megkésett kissé a cselekvés te-

rére lépéssel. Ma már a többség jogos előnyomulása, állásfoglalása, érvényesülése az adott helyzetben erőszaknak látszik. Ezt pedig még látszatában is el köteles kerülni a szabadelvű párt bölcs, nyugodt hazafisága; mert már úgy eltorzultak, annyira fekélyesekké váltak az állapotok, hogy az ellenzék a nemzet előtt a szabadelvű párt erősebb fellépéseit a nemzeti követelésekkel szemben való rideg állástoglalásnak tüntethetné fel.

Ez pedig a szabadelvű párt el nem tűrheti. Először, mert nem igaz. Másodszor meg azért, mert ha a nemzet lelkében megfogamzanék e gyanu magja, ez még az obstrukciónál is nagyobb rombolást vinne végbe a nemzet életében.

Nem marad tehát más hátra: komolyan számolnunk kell a körülményekkel és elő készülnünk az új választásokra.

Vasárnap.

(A pénz.)

Ira: Sziporka Zsolt.

Azzal szepítgetjük önmagunkat és korunkat, hogy realisak vagyunk s hogy korunk is minden rendü megnyilatkozásaiban: irodalom, művészet, ipar kereskedelem és társadalmi élet — realis!?

Nem igaz! Én nem úgy látom.

Ónámitás ez, és öntévesztés. Soha uralmát nem iltte annyira a világon a szédéltség, szépelegés és anyag-imádás mint ma.

Hiszen nem is szálló ige már, hanem köztudat, sőt erkölcsi fogalom, hogy a pénz minden, a pénz hatalom, a pénz maga az Isten.

Én nem tudom, hogy igazán hatalom-e, mert nekem még soha se volt annyim belőle, hogy érezhettem volna közvetlenül azt, minő hatalmi tényező hát. Sőt azt hiszem nem is lesz soha, de soha annyi pénzem. De nem is vágyom rá!

Nekem még eddig, a becsületes munkám után csak annyi jutott, hogy gondom legyen arra, miszerint megélhetek-e belőle — tisztességesen és önmegtagadással.

— Hanem egyet sajnosan tapasztalok és látok.

Látom és tapasztalom azt, hogy éppen ott élnek vissza a pénz birtoklásával, a hol tulsokat jutattott a sors, vagy ahol igazán nincs léjogosultsága annak, hogy miért igényelhesen valaki többet, mint amennyie van, holott nincs is rá kellően kifinomult testi és lelki élete, mely ösztönszerűen vágyakat támaszthatna reá.

Az uri könyelműség és beteges kapzsiság s főleg az urhatnámság hol a pénz utáni vágy a maga mérhetetlen jogosulatlanságával az emberek között előtérbe nyomul.

Főnt és alant ront, dönt és bont ez ujkori nagyhatalom a becsstelenségtől, a golyóig és bitóig.

Középen, ahol mi is élünk, szegény bohémiegyenyek legtöbb szerepe jut a ne-

velt és fegyelmzett lélek önmegtagadásának, lelkünk szelleméletének és a sziv érzelmi szerepének, mely az anyagot nem ismeri célnak, csupán szükséges s könnyen kevesebbire szállítható életesszőknek.

S csodálatos!?! Mégis minket néznek, látnak és neveznek is el könnyelműeknek, kik az élet terheit csupán be felé tőrjük el, míg kifelé mosolyogva hordozzuk, sulya alatt roskadozó, de a roskadást nem mutató, bár sebekből feltört vállakkal.

A férfias dac, az akarat, a munkaszeretett acélozott jellemerejével!

Igaz, könnyü szivvel veszünk — szivünk öröme — tél derekán egy szál viruló rózsát, de vidám szivvel tőrjük el kis szobánk fütetlen, januári klimáját is ugyan ekkor.

Nem könnyelműség ez, de bölcsesség; a vidám, de tettekre kész közöny, mely okosabb is, jobb is minden kesergés, sóhajtás és kétségbesésnél.

SZÉNÁSY, HOFFMANN és TARSA

selyemáruházában

Budapest, IV. Bécsi-u. 4. sz.

== folyton a legnagyobb és legszebb választék található ==
selyemkelmék, bársonyok, csipkék, szalagok és ruhadiszekből.

Mint általánosan ismeretes, csakis a fenti cégénél található a leg utóbb megjelent bluzok és ruhákra alkalmas selyemkelme-ujdon ságok, melyek — ugy minőségre, mint mintázatra nézve — ki zárolag fenti cég részére készültek s csakis ott kaphatók.

OLCSÓ ES SZABOTT ÁRAK

Minták kívánatra bérmentve küldetnek.

Mert békés megegyezés, a képviselőház munkaképessé tétele immár csak valamely csodától várható.

De ki hisz manapság a csodákban?

A debreceni szabadelvű párt uyiltan és határozottan állást foglalt a nemzeti követelések mellett.

A mai napon a posta szétvitte ezt a határozatot az ország minden szabadelvű pártjához.

Mi abban bizunk végső, de törhetetlen bizodalommal, hogy ez lesz a csoda, mely összeforrasztja Magyarországot népét. És akkor az új képviselőház joggal szólhat majd a reménykedő fohász, hogy: Lesz még egyszer ünnep a világon!

Debrecen gazdasági élete

a XVII. század végén. *)

Irta Zoltai Lajos.

I. Mezőgazdálkodás.

Debrecen e korban tulnyomólag iparúzó és kereskedő város. Lakosságának nagy része kézműves és kalmár. Földműveléssel és pásztorkodással kevesebben foglalkoznak. Az állattenyésztés is, amelybe az ingó vagyonnak aránylag nagy része van befektetve, azért olyan jövedelmező mert a tenyésztők kereskedéssel kapcsolják azt össze. Földet alig szántnak vetnek többet annál, amennyi a lakosság és a jövő menő kisebb hadak élelmét megtermi. Mert ha már nagy sereget és hoszszabb ideig kell tartaniok ilyenkor a vi-

*)Törödék mutatónál Zoltai Lajosnak „Debrecen a török uralom végén.” cz. gazdasági-történelmi monográfiájából.

dék s néha távoli vármegyék termésére szorulnak.

Buzát, rozst, (abájdóc és algabona), árpát és kölest termeltek leginkább, Tengerinek és zabnak alig van nyoma; bár 1715-ben a debreceni vetés forgó leírásánál a török buza — kukorica és zab is szerepel már. Harminc-negyven évvel előbb mindakettőt még csak kis mennyiségben termesztették, valamint a dohányt is, amelynek szivását debreceni embernek állandóan szigorú büntetéssel tiltotta a tanács. De a vitézlő rendek, várőrségekben és táborigényekben szerettek pipázni. Borral, kokajátékkal és dohányjal ölték el az unalmat. Strassoldó egyszer 20 aranyat — 80 frtot — küldött a debreceni tanácsnak, hogy azért dohányt szállítson a kassai Citadellába. 1.)

Jelentékenyebb a szőlőművelés. A várost minden oldalon kertek övezik. A ma meglévő szőlőskertek legtöbbje már ez időben fennáll; e korszakban is keletkeznek új kertek, hogy olyanoknak is legyen szőlőjük, akiknek nincsen. Az Er-melléken pedig a legjobb szőlőhegyek debreceniekéi. A debreceni megyyesbort dícsérik az idegenek. A Budát ostromló magyar és német generálisok is örömet fogyasztják. Nemes János pedig azt írja a Mocsá mellett lévő táborból. (1683. aug. 11.) Bornemissza Anna fejedelem asszonynak, hogy Ő nagysága (t. i. a fejedelem, Apafi,) csak is debreceni megyyes borral elegyített fejevári megyest iszik. 2.)

Dinnye alá minden évben nagy darab földeket fognak fel. Gyümölcsfaltenyésztés elöttök kedves foglalkozás. Külső országai akadémiákat járt diákok oltó galyakat hoznak haza; így honosodnak meg a debreceni kertekben új meg új nemes gyümölcsfajok. Apafinak valahányszor Debrecennél táborozik, izes almával, körtével, barackkal, cseresznyével,

1.) 1682. évi Diarium febr. 25.

2.) Erdélyi orsz. gyűlési emlékek XVIII. köt. 151. l.

meggyel és szilvával gazdálkodnak. Bécs felé is utánna küldik a legszebb gyümölcsöket. Ebből kivételre is bőségesen terem. Szőlőnek, gyümölcsnek sok fogyasztóját, vevőjét találják a vidéken, különösen a szegényebb sorsu debreceniek rakott szekerekkel járnak be a szomszédos falvakat s gabonáért adják cserébe kertjeik termését. Konyha kertészétök különösen borsót, lenesét, káposztát állított elő. Forrásaink a kender termelését nem említik. De alig lehet föltenni, hogy a debreceni civis asszony is ebben az időben szőni-fonni nem szokott volna.

Mesterséges takarmány félelkből, hogy miket termeltek, — nem tudjuk. Hanem természetes kaszálójuk annyi van, amennyi csak kell. Kedvező időjárás mellett, Vámospérestől a Tiszaig terjedő határukon temérdek szénát kaszáltak. Szükséges is volt ez akkora állattenyésztés mellett, amilyent a debreceniek folytattak.

II. Állattenyésztés.

Lehetetlen pontosan meghatározni a város területén található hasznos házi állatok számát. Csak egyes szórványos feljegyzésekből következtethetjük, hogy különösen a szarvasmarhák és juhok száma sok ezerre rugott. A debreceniek 1668-ban amiatt panaszkodtak Leopold király előtt, hogy 4—5 év leforgása alatt magyarországi tolvajok körülbelül hatezer darab marhájokat hajtottak el. A honnan ennyit lophattak — maradt még ott elég! Láttuk, hogy a szomszédos labanc-várőrségek később is egy-egy csordából 300—400 darabot is ki szakítottak. Minden utcának külön tehén, bornyu (tinó), és ökörordaja. Népesebb utcák 2—2 tehén és ökörordát is tartanak. A 12 derék vagy öreg utcának tehát legkevesebb számmal is volt 36 csordája. Es ezekben átlag 200 darabjával 7000-nél több marha legelt. Ez csupán a járó jószág — fejős és igás — a város közelében lévő legelőkön, — na-

És hasznosabb is a társadalom minden rendű — együtt munkálkodásában.

A pénzről jutott eszembe írni e héten pár sort, az ujkori társadalom fogalmi szerint a mindenható hatalomról, a világ uráról.

Hiszen minden hét juttathatna reá — gondolkodó számára — analog eseteket, de a hét eseményeivel főleg sokat szolgáltatott.

A fővárosban egy egyszerű földműves embert, ki talán analfabéta volt a bitóra juttatott a pénz.

Nem ismert talán többet a világból mint faluja határát, meg a nagy koresmát, ahol a mindennapi nehéz kapálás, vagy szántás árát itta meg néhány napján esténként, igénye és izlése legmagasabb kívánságai: szilva pálinka mellett.

De minő más volna ezt munka és gond nélkül könnyen megtehetni!

És gyilkolt és rabolt az urhatnamsáért s végül a bitóra került . . .

Kitört belőle a nyers, a miveletlen ember fogalmi szerint a pénz könnyű megszerzésének olthatatlan és kapzsi vágya. A könnyű, urhatnamsáért . . .

Hajnaltól haza járó ember vagyok, a foglalkozásom kényszerít belé.

A szellemi munka feleségizze testem-lelkem, ilyenkor az álom lehetetlen gondolat, az álomnak abszolút nyugalom kell.

Ilyenkor hát egy félórai higgadtságot gyűjteni, az egyetlen ébren lévő helyre, kávéházba térek be nálunk.

Leülök egy sarok asztalhoz egy pohár fekete mellé. S bár jó magam talán az éjjel valamelyes világeseménynyel vagy filozofiai tantétellel foglalkoztam egy nagy nyilvánosság számára, én annak, se több, se kevesebbnek nem érzem magam e nagy világ egyetemébe, mint a mennyi csekélység vagyok s meglegyszem a szerény s üdítő feketémel; míg a szomszéd asztalnál azalatt egész nap kartont, sifont vagy rizksását áruló boltos legények testi és lelki ésszerű és megmagyarázható igényen felől éjjelután már akárhányszor — pezsgőt isznak.

Miért, miből és honnan!?

A golyóért, a máséért és — beteges urhatnamságból leggyakrabban! Ennyi lehet reá szóval, nem is több, az ésszerű válasz.

Főnt egy nagy, világváros zajában

politikát üznek hatalmas, gazdag, művelt és tanult emberek.

És a miért minket, magunkhoz hasonlókát a hivatalból mint főnökök, a kaszinóból mint elnökök egyszerűen és beestelenül el és kicsapnának, azt egymással szemben nem átalják gyermekeken megkísérteni, a mindenható pénz hatalmával még a hatalmasok felett is hatalmat kísérteni.

S elbukni hitványul és fényes névvel névtelenebbül, mint egy kutyabagosi bélyeget nyáló járásbírósi díjnak.

Mert van az urhatnamságnak egy még magasabb foka is, a kényelembe élők, a nagyok, a hatalmasok legfőbb ideálja: beteges túltengés idők és az események szeszélyétől olyan erősen megkorlátozott — földi hatalomért! . . .

A vadak között nincs pénz, a kultura, a kereskedelem szolgálatába tükörrel, gyöngysorral és pálinkával csalják. Az emberi hiúság és a testi kívánságok viszik tehát őket lépre.

Nem a pénz tehát az oka, de az emberi ősi testi és leki gyengeségei, hogy az anyag felbillenti a mérlegben az erkölcsöt és pedig egyaránt analfabétánál vagy akár enciclopedistánál egyként.

Balkányi Antal

fényképészeti
műterme . . .
PIAC-U. 81.

o o o **Specialista** o o o
gyermek felvételekben

gyobb részben a kis és közép gazda közönségé.

Hát még a távolabbi pusztákon tartott gulyák, üzérkedésre vásárolt marhák, a nagy boariusok tömeg jóságai! Hozzávetőlegesen sem tudjuk számszerűleg meghatározni ezt. Valamint a belső legelők felosztását megelőző években (1876 előtt) a Hortobágyon őrizett szarvasmarhák száma felülmulta a belső legelőkön lévőket: bizonyosnak vehetjük, hogy a XVII. században is így volt ez. Másikülönben miként birta volna el Debrecen állattenyésztése a tanács által reá utalt nagyadókat? És miért szereztek volna össze az elődök annyi jó füves legelőt térs pusztát zálogjogon is?

Mezei gazdálkodásban és kereskedelemben, kisebb szerepe jutott a lótenyésztésnek, a debreceni gazda teherhordásra jobban szerette régen az ökrös szekert. Ezeknek a száma e korban mindig több mint a lovas szekereké. Tábori fuvarozásoknál is inkább vonó ökröket használtak. Ménes sincs annyi és oly nagy mit csorda és gulya. A debreceni lovat nem látjuk annyira keresett árunak, a lóval való kereskedést sem olyan jövedelmezőnek és kapósnak.

Számottevő erőforrás a juhtenyésztés. Az igénytelen juhok teje, hús, gyapja, bőre sokféleképen és jól értékesíthető. A Széles családnak 1675 körül másfélezer juha van. 1682-ben a kurucok Rékasi nevű közrendű polgárnak másfél száz fejős juhát prédálják el. Fényes István notarius-tanácsnok maga is juhtartó gazda.

Gazdasági és kereskedelmi téren a sertésenyésztés még nem emelkedik későbbi nagy jelentőségére. De már ekkor is vannak sertés nyájak, amelyekkel feléltetik az erdők makktermését.

Elterjedt foglalkozás a méhészet; a török várórségek legnagyobb fogyasztói a tiszta szín méznek.

Az élés adó egy részét mézül kell beszolgáltatni a váradi basának. A viasz

Neveljétek a klasszikus kor erős testű görögébe az erős lelkű római jellemet együtt s el fog mulni mindenütt a vonalon a test és lélek urhatnáságának beteges túltengése.

Oltások több munka szeretetet és több jellemet az emberekbe!

S akkor a pénz bátran gurulhat szerte a világon, nem lesz az újból más, mint haladás és megélhetés közvetítő — eszköze!

Es akkor újból megérjük a hajdan kor történelmi emlékü magyar alispánjait, kikről Mikszáth Kálmán azt írta meg, hogy mikor uriszkén, köruton jártak s egy egy barátságos kurián, jó vacsora s vidám poharazás után elvesztették kártyán a saját pénzüket, hát oda szóltak a hajdunak.

Sándor! hozd be a vármegye pénzt!

De azért senkinek se jutott eszébe azt gondolni, hogy elveszett a vármegye pénze. Mert az olvasatlanul is és hiánytalanul meg volt.

Mert azok urak és becsületes emberek is voltak.

pedig keresett áru cikk. Sonkoly segítségével kellemes hűsítő italt készítenek a méhsert.

Második közlemény következik.

A jégverés elleni védekezésről.

írta Székely Ákos.

Mig a politikai életben javában dübög a bösz zivatar, a természetben szinte ünnepies csend uralkodik. Ha egy egy gyenge kis borulat néha árnyékot vet is az öreg Föld ábrázatára, csakhamar előkerül a Nap és verőfényben fürdeti.

Ez a csend azonban nem arra való, hogy az ember gondolatát a politikára vesztegetse, hanem gondolni kell arra is, hogy ebben a verőfényes időben nemcsak a munka gyümölcsei érnek, hanem a zivatarok is, a melyek a szőlőben nagyon jelentékeny károkat okozhatnak. Résen kell, hogy legyenek tehát a szőlőtulajdonosok és ha hisznek a viharágyzás üdvözítő voltában, úgy maguk is rajta legyenek, hogy a sikert lehetőleg előmozdítsák.

Körülbelül öt éve, hogy a jégverés elleni védekezés eszméje felszínre bukkan és ámbár azóta gyakorlati alkalmazása mindenütt meghonosodott, még ma sem bizonyos, hogy van-e értéke, ellenkezőleg az a vélemény kezd, különösen a természet tudós buvárai révén terjedni, hogy nincs és nem is lehet.

Kétségtelen az, hogy a jégverés elleni védekezés általában egy súlyos eredendő bűnben szenved, a mely bizonyára már nem egyszer tönkre tette a sikert és kelthette fel ez ellen a kételyt, Mindenki tudja ugyanis, hogy valamely veszedelem ellen a siker annál nagyobb eredményével védekezhetünk, minél előbb tudomást nyerünk közelgéséről. Ezzel ellenkezőleg a jégfelhők ágyuzásához leginkább akkor szokás készülődni, a mikor szinte fejünk felett a veszedelem. Így azután nagyon valószínű a kudarc és megtörténik az is, a mi Versecen, a hol pedig a védelem kitűnően van szervezve, megtörtént, hogy az ágyukat sűtőgető emberek egy része a gyorsan és nagy erővel kitört zivatar miatt nemhogy az ágyukhoz nem, de a városból ki sem juthatott.

Nem minden zivatarral jár jégeső, viszont nem minden jégesőt hoz zivatar, jöhet egyik a másik nélkül. Mihez tartsa tehát magát a védekezés vezetője? Csúpan a felhők színezetéből következtetni nagyon nehéz, csalóka dolog és könnyen az lehet az eredmény, hogy későn kezdődik meg a védekezés, vagy olyankor védekeznek, a mikor egyáltalán nincs jég a felhőkben.

Meg kell, hogy szokják a szőlőtulajdonosok azt a gondolatot, hogy az időjárás változásainak figyelemmel kísérése éppen olyan szükséges dolog, mint a trágyázás, kapálás stb. Debrecenben minden nap meglehet ugyanis tudni, hogy milyen időt jósol a központi meteorológiai intézet, csak hogy a helyi zivatarok és fagyok felül onnan felvilágosítást nem lehet nyerni, ezért kikerülhetetlen, hogy a szőlőtulajdonosok saját jól felfogott érdekükben maguk foglalkozzanak időjósággal.

Sajnos a leggyakrabban megbizha-

atlan barométerek kizárólagos használatával, vagy az inkább játékszernek való higroskópok és baroskópok használatával járó csalódások az időjósító műszerekbe vetett bizalmat alaposan megrontották. Pedig hát magától értetődik, hogy az olyan műszer segítségével, amelylyel a légköri változásokat okozó három tényező közül csak egyet figyelhetünk meg, nem lehet megbízható időjósítást csinálni.

Valamely időjósító műszer megbízhatósága tekintetében két követelményt állíthatunk fel: 1. lehe őleg mind a három de legalább két légköri tényező iránt érzékeny legyen; 2. a tudomány igényeinek legszigorubb figyelembe vételével legyen szerkesztve, vagyis ne holmi vásári munka legyen, mint a leginkább elterjedt aneroid barométerek. Mind a két követelménynek megfelelnek a Lambrecht féle poliméter és időjelző.

A poliméter egy pontos hőmérőnek és egy szintén pontos nedvességmérőnek kombinációja. E szerint csak két légköri tényező iránt érzékeny, mégis ha a légkör némely jelenségeit, pl. a szelek irányát, az esti pirt stb. figyelembe vesszük, csak ritkán szükséges mellette a barométert is megtekinteni. Nagy előnye a poliméternek, hogy a levegőnek a mezőgazdaságra nézve oly fontos nedvességi viszonyai felől állandóan tisztában lehetünk általa.

Nevezetesen a levegő hőfokán kívül közvetlenül le lehet olvasni a poliméterről a párányomás maximumát, a relatív nedvességet, egy köbméter levegő maximális vízgőz (pára) tartalmát, a harmatpontot, a tényleges párányomást milliméterekben és grammokban; végül a harmatpont és a levegő reggeli hőfokának különbsége adja az u. n. fokszámot, a melyre az időjósítók megszerkesztésénél van szükség.

A poliméterrel való időjósításnak a harmatpont változásai szolgálnak alapul. Pl. emelkedő harmatpont emelkedő, sűlyedő harmatpont fogyó hőt jelent. — Gyorsan és jelentékenyen emelkedő harmatpont távoli vihart jelent. 17 fok vagy magasabb harmatpont zivatarral, 0 fok vagy alacsonyabb éjjeli fagygyal fenyeget, míg ha erősen ingadozik, szél lesz. Ha a harmatpont legfeljebb 4 fokkal alacsonyabb, mint a levegő reggeli hőmérséklete: csapadék, ha 5—8 fokkal alacsonyabb: jó idő várható. Ha a nedvességmérő mutatója huzamosan a 6 fokszámot mutatja, kedvezőtlen körülmények közt is jó idő várható. Keleti szelek a csapadékot gyakran köddé változtatják. Ezek az általános szabályok; a részletes szabályzatra terjedelmessége miatt nem terjesztkedhetünk ki, különben is minden poliméterhez ingyen csatolattik.

A legtökéletesebb időjósító műszer bizonyára az időjelző, amely egy közös tartóra szerelt hő-nedvmérőből és barométerből áll, tehát mind a három légköri tényező iránt érzékeny. Nagy előnye, hogy a műszerek mutatóinak állása után egy táblázatról egyszerűen csak le kell olvasni, hogy milyen lesz a bekövetkező időjárás. Méltán el lehet mondani, hogy az időjelző valósággal az időjárás órája.

Az ára sem olyan egyik műszernek sem, hogy beszerzésüket gátolná; a poliméter ára 40 K. az időjelzőé 78 K. Elenyésző csekélység még az utóbbi is azon roppant kárhoz képest, a melyet csak egy fagy is okoz; ha pedig többen

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

az egyedül elismert keletmetes ill. természetes hasznító szer.

együtt, például egy egy hegyközség szezerez be közkölségen egy időjóslo műszert, csakugyan semmiség az az összeg, amely egy személyre jut.

KÖZIGAZGATÁS.

× **Tanács ülés.** A város tanácsa hétfőn, augusztus hónap 3 ikán — reggel 9 órakor r. tanács ülést tart. — Az ülésen Kovács József polgármester elnöklete alatt a felmerült folyó ügyeket fogják elintézni.

× **A gazdasági ismétlő iskola.** A város közgyűlése legutóbb tartott ülésében arra utasította a tanácsot, hogy míg végleg dönt abban a kérdésben, hogy a város tartsa e fenn a miniszterileg elrendelt gazdasági ismétlő iskolát. — Az iskola költségvetését és tervét részletesen készíttesse el a tanács a mérnöki hivattal s határozat hozatalra terjessze elő újból a szeptemberi közgyűléshez. — A tanács erre nézve az intézkedést meg is tette. De közeledik a tanév s így egyszerűsmin felszólította az ev. ref. egyházat is, hogy míg az iskola városi kezelésének kérdése végleg eldőlt, felekezeti különbség nélkül lássa el már ez év szeptemberében — ideiglenesen — iskoláiban a gazdasági ismétlő oktatást. Miután pedig a város a mikepéresi ut mentén levő 57 hold földjéből 20 holdat az iskolának, 37-et pedig a gazdasági együletnek szánt, de utóbbinak úgy, hogy a neki adományozandó föld gyümölcsfa és szőlőiskolává alakitassék, melyen egy részt a növendékek gyakorlati oktatást nyernek, másrészt a város közönsége olesó gyümölcsfa csemetéket; a tanács felhívta az együletet, hogy e célból kezelési szabályzatot és üzemttervet terjeszen elő. A szabályzat és üzemttervet azután az egyület és tanácsból alakult vegyes bizottság, már a közeli napokban átvizsgálni s végleg megállapítani fogja. Így hát, legalább ugylátszik, hogy e régen vajudó ügy is mielőbb meg lesz oldva.

× **Elhalasztott ülés.** A városi szegényügyi bizottságnak tegnap délután 4 órakor a városházán ülése lett volna, miután a bizottság tagjai határozatképes számban nem jelentek meg, az ülést a bizottságnak, Oláh Károly v. tanácsos távollétében, elnöke Vecsey Imre v. főjegyző újabb határideig elhalasztotta.

× **Új tanyai iskolák.** A város közgyűlése már régebben elhatározta több új tanyai iskola felépítését. A tanyai iskolák építési tervét és költségvetését a városi mérnöki hivatal már végleg el is készítette s a tanács azokat jóváhagyásul már a miniszter elé is terjesztette. — A tervek jóváhagyása után a tanács rövidesen árlejtést fog az építkezésre hirdetni, mely után mihamar hozzá is fognak az iskolák felépítéséhez.

Agról-ágra.

Hogy kézbesít Mihály bá.

Valami sürgős, hivatalos irás érkezett a minap X. város házába.

A város kiadója felszengeti tehát a város legrémebb hajduját, aztán a markába nyomja a kézbesítendő ügydarabot illő kitanitással elmondván.

— Mihály bá' itt van egy fontos irás, aztán mellette a kézbesítési iv. Ezzel aztán elmegy kend Nagy Pál kőmives mesterhez a hatvan

utcaiba, aki a 76 sz. alatt lakik, aztán kikézbcsíti neki. Értette? De pontosan és sürgősen ám. Az ivet meg írassa kend alá!

— Érttem! válaszol röviden Mihály bá.

Másnap aztán beállit s jelenti a kiadónak Mihály bá.

— Jelentem aláson, megtörtént, de nem is. Nagy Pál az, hanem Kovács Estvány.

Aztán nem is a Hatvan utcán, hanem a Péterfián lakik.

Meg aztán nem is kőmives a, hanem kovács. De meg nem is a 76 sz. alatt tanálható, hanem a 37 számban lakozik ő kelme s így azt nagy fáradsággal, de csak rátaláltam.

— Itt van la rula az irás.

S ezzel Mihály bá' leteszi a kiadó asztalára a vétivot, aki ijedtében és mérgében — egyszerűen elájult.

Cimzett ismeretlen.

Volt régebben városunkban egy öreg jóra-való levélhordó, ki csaknem 40 évig hurcolta a városba szana-szét a leveleket s ebbe a sok cimbe aztán annyira bele bonyolodott, hogy végül a maga nevét is elfelejtette egyszer, csupa hivatalos vak buzgalomból.

Megesett ugyanis, hogy egyszer ő is levelet kapott valahonnan egy távoli atyafitól. Ezzel a levéllel aztán hivatalos buzgalommal a fél várost össze kereste a cimzett után.

A kikhél kérdezősködött saját maga után, hát persze mindannyi mosolygott, mert azt hitték hogy tréfál.

Végül is visszaküldte a hivatal kezelőhöz a szokott megjegyzéssel.

— Cimzett ismeretlen.

A hivatalnok azonban észre veszi az öreg tévedését, hát nevetve rászól.

— Hisz ez a magáé L. bácsi.

— Az ám, — mosolyog rá az öreg L. — aztán lám a félvárost szaladtam át a kereséssel

A nagyotmondás netovábbja.

Nagy társaság gyűlt össze tegnapelőtt a Piac-utca egyik uri házában, valami névnap alkalmából.

Az öreg urak vacsora után egy kis kártyához ültek, körülveve természetesen egy csomó kibietől.

A kibiceknek pedig régi rosz szokásuk, hogy vagy bele szólnak a játéka, vagy adomáz-nak, nem kevésbbé zavarva ezzel is a játékosok figyelmét.

Egyszer aztán megunja az egyik játszó öreg ur s a háta mögött az ősei erejével dicsekvő egyik adomázónak úgy félvállról oda szól

— Ugyan mit dicsekszel az őseid erejével annyit, az én nagyapám olyan híres erejű ember volt; hogyha megszorított a markában egy aranyat H a t h á z o n — hát meg az is belejajdult K ő r m ő c b á n y á n a ki valaha kalapálta úgy hogy nekem D e b r e c e n b e ujságotlák el, hogy hallották a jajgatását mikor egy hét mulva lovat venni jöttem be az augusztusi országos vásárra

Mondják, hogy ezek után csak ketten kibicelték a kártyás öreg uraknak s hogy azok is — szóltanok maradtak.

EGYHAZ és ISKOLA.

Női kereskedelmi tanfolyam Debrecenben. A debreceni felső kereskedelmi iskolával kapcsolatos női kereskedelmi tanfolyamra augusztus hó 10-éig lehet leány növendékeket előjegyeztetni. Felvehetők oly növendékek, a kik a polgári leányiskola negyedik osztályát elvégezték vagy a kik megteelő előképzettségüket

szabályszerű felvételi vizsgálaton igazolják. A tanfolyam tartama egy iskolai év. Tandij egész évre 100 K., felvételi díj 6 K. Az előjegyzéskor a felvételi díj és első havi tandij fejében 16 K. fizetendő. A tanév szeptember hó 1.én kezdődik. A végzett növendékek áruüzletekben, pénz és biztosító intézetekben nyerhetnek alkalmazást. Iskolai évi értesítővel és egyéb felvilágosítással szívesen szolgál a debreceni felső kereskedelmi iskola igazgatósága.

IRODALOM.

(*) **Farkas Imre verskölete** Farkas Imre a tehetséges ifju költő, újabb gyűjteményt állított össze költeményeiből, melynek kiadását a Csokonai kör is előmozdította a maga anyagi segítségével. A verskötetet már ki is van nyomva, de a szerző most a nyári időszakban, fürdőzés idején nem bocsálja forgalomba és nem küldi meg előfizetőinek, mert ezek legnagyobb részt úgy sem tartózkodnak állandó lakhelyükön. Azomban az őszi könyvpiacon megjelenik Farkas Imre verskötetete.

(*) **Történelmi munkák megszerzése.** A városi tanács felhívta Vecsey Imre főjegyzőt és Konez Ákos tb. tanácsnok közlevéltárost, keritnének javaslatot arra nézve, miképpen lehetne a város tulajdonát képező Szücs István és dr. Zetiry Dániel történelmi munkáját értékesíteni. A javaslatot nevezettek a tanács elé terjesztették, mely elfogadván a javaslattal akképpen rendelkezett, hogy nevezett munkákból 25-25 példány a városi könyvtárban helyezendő el, a többi pedig értékesítendő. Konez Ákos tb. tanácsnok, közlevéltáros hivatkozással a tanács határozatára, értesíti mindazokat, kik ezen becses munkához meg óhajtják szerezni, sziveskedjenek a hivatalos órákban személyesen hozzá fordulni, vagy rendelésüket levelezőlapon megtenni. — Szücs Istvánnak debreceni bíró történelmi munkája három füzött kötetben négy korona, Zetiry Dániel dr. monografiája pedig szintén tüzve három korona.

Nem tartják vissza a katonákat!

Katonai körök véleménye.

A politikai válságnak tudvalóvőleg az a legsúlyosabb következménye, hogy a sorozást nem lehetett idejében megejteni. Az ujoncozást most már az esetre sem rendelheti el a honvédelmi kormány, ha a törvényhozás megajánlja az ujoncokat, mert közigazgatási nehézségbe ütközik. A katonai behívók kézbesítése legalább is egy hónapig tart, a sorozás pedig két hónapot vesz igénybe. Teknikai lehetetlenség tehát október elsejére ujoncozni.

Felmerült már korábban az a kérdés, hogy a harmadik évüket szolgáló katonákat, illetve a honvédségnél a második évüket szolgálókat nem lehet e 1904 január elsejéig a kaszárnyába tartani? A törvény kivételes esetben fölhatalmazást ad a honvédelmi kormánynak, hogy a katonákat az utolsó esztendő végéig szolgálatban tarthassa.

Ezzel a kedvezménynyel — a legilletékesebb katonai forrásból nyert érte-

sülésünk szerint — nem fog élni a honvédelmi kormány.

A katonákat tehát nem tartják bent a kaszárnyákban január elsejéig.

A gyalogosok semmi esetre sem szolgálnak tovább a hadgyakorlatok után. A lovasságnál ez ideig még eldöntetlen kérdés, vajjon visszatartják-e a huszárokat, de nagyon valószínű, hogy itt is szabadságolják a legénységet.

Ugy a gyalogsági, mint a lovassági tisztikarban a hadgyakorlatok után tömeges szabadságolások történnek. Minden katonatiszt kéthónapi szabadságra mehet. Főlölesleges volna a helyőrségen maradniok, hiszen nincs legénység, amelyet oktatni kell.

A legfelsőbb hadügyi vezetőség ezen elhatározásáról már a magyarországi ezredekben is tudomást szereztek. — Egy magasrangú katonatiszt nyíltan hangoztatta az október elseje után bekövetkező állapotokat.

*

Kérdés még, hogy az önként jelentkező vagy a már korábban besorozott, de ki nem szolgált önkéntes védköteleseket behívhatják-e szolgálatra? A közjogászok véleménye szerint — megajánlási (kiállítási) törvény hiányában — ezt sem szabad tenni.

H I R E K.

N a p l ó.

Iparmúzeum nyitva minden vasárnap és ünnepnapon d. e. 9—12-ig.

Aug. 2. Petőfi dalkör dal estélye a Nagyerde vigadóban.

Aug. 2. Debreceni csata emlék ünnepe, Augusztus 2-án d. e. 10 óra presbiteri gyűlés a egyház tanácstermébe.

Augusztus 3-án délután 5 óra ev. ref. árvaügy bizottsággyűlése egyház tanácstermében.

A debreceni csata napja.

Augusztus 2.

Ma 54 esztendeje annak, hogy városunk alatt a szabadságharc hősi honvédseregének egy csapata vitéz harcot vívott a nemzetért és szabadságért.

A hősi tusában számosan estek el, de emlékek él városunk polgársága és derék ifjúságának a nemzeti dicsőség emlékeiért fennen dobogó szívében. Hogy mennyire igaz ez, bizonyosság reá a mai ünnep alábbi szép programja, melynek megünnepléséhez legyen ott ma, velünk együtt, minden nemzeti dicső multat megbecsülni és hazafias, hősi halált halt testvérei emlékeért lelkesedni tudó fia a városnak.

Az ünnep sorrendje a következő:

I.

A Petőfi-szobor előtt a főiskola lépcsőházában Petőfi Sándor emlékeztérére délután 3 órakor.

1. A Petőfi dalkör előadja Huber Károly: Szabadság dalát.

2. Madai Pál bölcsészeti hallgató beszédet mond.

3. A szobor megkoszoruzása.

4. Reke Kálmán joghallgató szaval.

5. A Petőfi dalkör előadja az Apoteozist.

II.

A Szabadságszobornál a magyar szabadság dicsőségére pont fél négy órakor.

1. Az összes dalárdák Mácsay Sándor karnagy vezetése alatt éneklük: a Himnusz.

2. Kertész István joghallgató beszédet mond.

3. A városi dalegylet eléneklük Hubertől a Csata dalát.

4. A szobor megkoszoruzása.

5. Szilágyi Dezső hittanhallgató szavalja Gulyás József bölcsészethallgató alkalmi költeményét.

6. Az Egyetértés dalegylet eléneklük a Honfidalat Gaáltól.

Ezután a közönség az Egyetértés zenekarának játéka mellett kivonul a Honvéd temetőbe. Elöl a zenekar, utána a 48-as honvédek, főiskolai ifjúság és dalegyletek saját zászlóik alatt, majd a nagy közönség.

III.

A Honvédtemetőben az elesett hősök emlékeztérére.

1. A munkás dalegylet előadja a Szabadság dalát.

2. Nagy Sándor joghallgató az irodalmi társaság elnöke beszédet mond.

3. A Kossuth dalegylet eléneklük a Szentelt hantokat.

4. A kóroszlán megkoszoruzása.

5. Oláh Gábor bölcsészethallgató saját költeményét szavalja.

6. Az összes dalárdák előadják a Szózatot Mácsay Sándor karnagy vezetése alatt.

E hazafias ünnepre a város egész közönségét meghívja: a főiskolai ifjúság irodalmi társasága.

Thaly Kálmán diszpolgári oklevele.

Említettük már, hogy Thaly Kálmán országgyűlési képviselőnket Kassa szab. kir. város törvényhatósági bizottsága a Rákóczi ereklye kiállítás megnyitása alkalmából tartott ünnepi közgyűlésében diszpolgárává választotta.

A diszpolgári oklevél a következőképpen hangzik:

Mi Kassa sz. kir. város törvényhatósági-bizottságának közgyűlése tudtára adjuk mindazoknak, akiket az megillet, hogy mikor a kassai Rákóczi-Ereklye kiállítás megnyitása alkalmából a mai napra összehívott rendkívüli diszpolgáraközgyűlés megtartása végett udvarházunk nagytermében megjelentünk és tanácsot tartottunk, megemlékeztünk arról, hogy

Dr. Thaly Kálmán ur,

országgyűlési képviselő, a magyar tudományos akadémiára rendes tagja, a bölcsészeti tudományoknak a kolozsvári egyetem részéről diszpolgátora s a többi, hazájának és nemzetének milyen elismerésre méltó szolgálatakat tett azzal, hogy 40 évet meghaladó idő át el nem csüggedő hazafias ügybuzgósággal, önzetlenséggel és áldozatkészséggel kutatta át és ismertette meg azokat a történeti adatokat, amelyek a XVII. és XVIII. századbeli dicsőségteljes nemzeti szabadságharcoknak, különösen pedig II. Rákóczi Ferenc fejedelmi vezérlete alatt dicsőségesen vívott fegyveres nemzeti küzdelemnek eseményeire és szereplő nemzeti hőseire vonatkoznak, továbbá, hogy ugyanő az ő érző

lelkének és szárnyaló képzeletének legnemesebb termékeivel, hazafias költeményeivel, nemzetünknek ama hőskorára új fényt vetett és az újabb nemzedékek szíveiben a hazaszeretethez új tüzeit lobbantotta lángra,

imndezekekről pedig megemlékezvén őt emez érdemeinek és ezekért ami elismerésünknek maradandó jeléül és zálogául

városunk Disz-Polgárává őszinte érzéssel és lelkesedéssel egyhangulag megválasztottuk.

Ehhez képest Dr. Thaly Kálmán urat szab. kir. városunk polgárai sorába beiktattuk, részesítvén őt mindama jogokban, kiváltságokban és szabadalmakban, amelyekre a többi kebelbeli polgárok az alkotmányos törvények és az előbbi idők dicső Királyai által adományozott kiváltságlevelek szerint jogosítvák.

Minek nagyobb hitelül és bizonyosságául ezt a polgári oklevelet hatósági szokott pecsétünkkel megerősítve kiadtuk.

Kassán, a városi törvényhatósági bizottságnak 1903. évi július 26-án megtartott rendkívüli diszpolgáraközgyűléséből.

* **Istentiszteletek** Az ev. ref. templomokban: Minden templomban alkalmi istentisztelet lesz 1849. aug. 2. emlékére. A nagytemplomban Jánossy Zoltán lelk., a kistemplomban Csighy Andor s. lelk., az újtemplomban Görömbey Péter lelk., az ispotályiban K. Tóth Kálmán lelkész, a csapókerti imaházban Kovács János iskolai felügyelő végzi az istentiszteletet.

A róm. kath. templomban: Délelőtt 6 órakor misét mond Vass Károly kegyes r. tanár, hétkor Szabó István, nyolckor Toronyi István ny. esperes plébános. 9 órakor ünnepélyes nagymisést tart dr. Wolafka Nándor prép. plébános nagy segédlettel s utánna Szabó István prédikál. Háromnegyed 11 órakor szt. mise a Svetits zárda s az elemi iskolák részére tartja Molnár K. D. igazg. Fél 12 órakor misézik Nyári Ignác. Délután 3 órakor lytánia, 4 órakor a rózsafüzér hónapos ájtatosságát tartja dr. Wolafka Nándor v. püspök. szent beszéd és körmenet.

Az ágost. hitv. ev. templomban: d. e. 10 órakor az istentiszteletet Máté Károly segédlelkész végzi.

A gör. kath. kápolnában: Reggel 6 órakor reggeli istentisztelet, délelőtt 9 órakor szt. mise, délután 3 kor vecsernye utána szt. olvasó.

* **Kiss Áron püspök nyaralása.** Kiss Áron püspök tegnap este hazaérkezett alsó-kékedi üdülőhelyéről, pár napig itthon marad, aztán tovább utazik Szatmármegyébe, gyermekei látogatására. Augusztus végén a püspök M-Szigetre megy, a hol elnökölni fog az egyházkerületi értekezleten.

* **A Petőfi-dalkör Rákóczi estéje.** A debreceni csata ma délután végbemennő évfordulati ünnepélyei után — az ott résztvevő nagy közönségnek mintegy pihenőjeképen fog szolgálni a Petőfi dalkör által a nagyerdei vigadóban rendezendő Rákóczi est, melynek jövedelméből a fejedelemnek Kassán felállítandó lovas szobrára is jutni fog. Ez estének az ott elhangzu szép kurucz nóták és Rákóczi indulók, továbbá ifj. Hódy Béla joghallgató szép szavaltán kívül különös érdeket kölesönöz dr. Varga Lajos poétánk és lelkes ifju ügyvédünk felolvasása

melyet II. Rákóczi Ferenczről tart. Az estére úgy tudjuk igen sokan készülnek, melynek kezdete fél 9 óra. Belépti díj 1 korona. — A Petőfi dalkör Rákóczi estőjén a városi tanács is képviselteti magát, mely célból a csütörtöki tanács ülésben Vecsey Imre főjegyző és Király Gyula tanácsnok urak küldettek ki.

* **Rákóczi dicsősége.** A legnagyobb magyar szabadsághős dicsőségének 200 esztendő feltámadási ünnepe hol itt, hol ott lobban ki az országban, mint a bujdosó, mint az elolthatatlan tűz. Legutóbb Nagybányáról és Besztercebányáról veszszük nagyobb szabású Rákóczi-ünnepek rendezésének hírét. Nagybányán a város és a főiskolai ifjuság, Besztercebányán a régészeti és történelmi társulat. Az előbbi ünnepség napja aug. 23, az utóbbié szept. 20. Mindkét ünnepély rendezősége Szávay Gyulát kérte fel az ünnepi vers elmondására, a kinek hirnevessé vált Vitézi éneke hirdeti most bércen-völgyön Rákóczi dicsőségét.

* **Debreceniek a Tátrafüredéken.** Eleven pezsgő élet uralkodik most a csodaszép Tátrafüredéken, s a magyar fürdők között vezető szerepet vívó három Tátrafüreden az összes szállók telve vannak vendégekkel, a kik között feltűnően sok a debreceni Új Tátrafüreden időznek: Simonffy Imre kir. tanácsos, özv. Simonffy Béláné dr. Bruckner Ernőné fiával, özv. Buday Józsefné Király Irénkével, szigeti Vass Gyuláné, özv. Knoll Rudolfné, Koszorus Kálmán nejevel és leányával, Harsányi Jánosné, Bányai Ilonkával, Havas József kereskedő neje fiával, Kéki Rózsika, Trnka Vilma, ifj. Ériéz Ernő, Nagy József földbirtokos, Tóth Lajos építész, Borsy Lajos cukrász. O Tátrafüreden vannak: Miskolezy Jenő családja, Fazekas Sándor igazgató nejevel, Kardos László fiával, Nemes Kálmán, Horváth István, nejevel. Alsó-Tátrafüreden üdül dr. Czeglédy Mihály megyei főügyész családja.

* **Zsindelyezik a színházunk tetejét.** Ugy találta a színházi bizottság, hogy színházunk jobbfele is annyira rossz már hogy itt a legfőbb ideje újra fedni. A tanács tehát utasítást adott Aczél Géza főmérnöknek, hogy a színházi tető felét — a nézőtér felett — házilag s még a szini idény megkezdése előtt fedesse be. A másik felét jövőre akarják pléhvel befedetni. Ugy értesülünk, hogy a bizottság mintegy 30 napon belül a fölött is fog tanácskozni, kell-e és mennyiben a páholyokat újra tapétázni és butorozni. Hát előre is mondhatjuk, hogy nemcsak kell, de sőt már nagyon is kellene e megújítása a páholyoknak, bárha jobb volna ha mindent úgy hagynának amint van, mert kár erre az ócska nézőtérre egy fillért is költeni. Új néző térre, új páholyokra van égető szükség.

* **Rákóczi kiállítás Kassán.** Augusztus 9-án tartja m. o. kárpát egyesület keleti kárpátok osztálya Kassán ez idej közgyűlését, a mikor is testületileg megtekinti a Rákóczi ereklye kiállítást.

Az előestén vagyis augusztus 8-án este fél 8 órakor Siegmeth Károly ügyvivő alelnök a Schalkház szálló nagytermében Vándorlás Rákóczi birodalmában címen

felolvasást tart vetítő képek bemutatásával.

Kassára utazásra az illetőknek mérsékelt menetjegyre szóló igazolványokkal Siegmeth Károly m. kir. államvasuti főfelügyelő ur szívesen szolgál.

* **Debreceniek Tusnádon.** Tusnádfürdőt, a székely föld legszebb, legelőre haladottab és legkönnyebben hozzáférhető fürdőhelyét mindjobban megszeretik a debreceniek és évről évre többen keresik föl. Ezt bizonyára előmozdítja a még ifjú de kitartóan működő debreceni Székely társaság is, továbbá, hogy a fürdőtelepen egy debreceni villa épült, az Ida villa. Bár az idej különös időjárás Tusnádnak is sok kárt okozott, mégis az idej fürdő évad nem igen marad mögötte a tavalyinak. Debrecenből itt voltak és vannak vagy székelyesen szólva itt ülnek özv. Kiss Mihályné leányával, özv. Pozsgayné nevelt leányaival, a Molnár kisasszonyok Kardos Albert tanár, dr. Mariska György ügyvéd és ueje, Hajós vasuti mérnök és neje, Lichsblau Albert és neje, dr. Rottschneck gyógyszerész, Katz Ida, Waisz Jakab, dr. Kiss György ügyvéd. nem is említve egy csomó debreceni diákokat a kik részint gyalog, részint ke rékpáron járják Erdélynek szébbnél szébb vidékeit. A pincérek jó részét is Debrecen szolgáltatja.

* **Halálozás.** A debreceni kir. járásbiróságnak halottja van. Sipos Ignác járásbirósági tisztviselő a közokmányban hosszas szenvedés után tegnap meghalt Temetése ma délután lesz a közokmány halottas kamarájából. A temetésre az elhunyt kártársai testületileg megjelennek és a ravatalra koszorút tesznek.

* **Anyakönyvi hírek.** Az elmúlt hétről a következő kihirdetéseket jelenti az anyakönyvi hivatal: Kovács Mihály ev. ref. fogházőr Bojtí Agnessel Wibirál János Henrik róm. kath. asztalos segéd Varga Máriával ev. ref. Bölönyi Lajos róm. kath. pincér Dudás Erzsébettel ev. ref. Miklósy Ferenc Lajos róm. kath. főgymnáziumi tanár Csáthy Emilával ev. ref. Pretz Pinkász izr. péksegéd Sternberg Juliával izr. Pircsi László gör. kath. tüztöltő Vásson Máriával gör. kath. Szakál Mihály gör. kath. szürszabóság Kerenkő Máriával ág. ev. Blaskovits Mihály róm. kath. lakatos Polgári Eszterrel ev. ref. — Házasságra léptek: Tikos József Merkl Antónia Szidónia, Pál Ferenc Vértesi Ilona. Az elmúlt héten született 23 fiú és 22 leány, összesen 45, meghalt 35, szaporulat 10.

* **Fő a pontosság.** Az ev. ref. egyház presbiteriumának megkeresésére a város saját kezelésébe vette át az ispotály torony óráját. Az átvételt Aczél Géza városi főmérnök Gréf Sándor órás közbenjöttével teljesítette. Az órát Gasparik Antal helybeli jónévű órás és ékszerész cég készítette s az átvétel hivatalos iratai szerint az óra pontosan jár és jól üt. Az átvételnél az egyház részéről K. Tóth Kálmán lelkész is jelen volt. Így hát most már városunk összes toronyóráit a város fogja gondozni helyes, csak aztán legyen is reá mindig gondja, hogy az órák jól járjanak és pontosan üssenek, mert bizony egy nagy városban — fő a pontosság!

* **A prépost fényűzése.** Takács Menyhért járszói prépost a kassai Rákóczi-ünnepen elmondott hazafias beszédével egyszerre a hét hősvé emelkedett. — Gyönyörű szál ember, valóságos Szent-László-alak, vállal kimagasló a többi alaberek sorából. És amilyen igaz férfi

mskjában — lelkére is, olyan. Egyszer büszkén mondta:

— Bécsbe kellene mennem, hogy megköszönjem ő Felsőégnek megerősítetésemet. De nem megyek!

— És miért nem?

— Mert én nem a császárnak tartozom köszönettel, hanem a királynak. Az osztrák császárból pedig sohasem lesz magyar király, amíg Bécsben marad.

— És nem gondolja méltóságod, hogy ezt megjegyzi majd maguknak Bécsben.

A prépost rándított egyet hatalmas vállán és mosolyogva mondta:

— Uraim, prépost lettem, pedig a szüleim egyszerű parasztemberek voltak. Egy parasztember gyermeke megengedheti magának azt a fényűzést, hogy le tudjon mondani a püspöki süvegről a magyar érzésért!

* **A város szégyene.** Több ízben felszólaltunk már az ellen, hogy a Piac-utca legforgalmasabb helyén, a Geréby Fülöp Utódainak üzlete előtt egész sereg mihaszna ember nyujtózódik, köpköd és káromkodik hajnalról késő estig. Ezek az élő spirituszos hordók nemcsak az üzlet forgalmát rontják, mert intelligens vásárló kétszer is meggondolja, hogy oda térjen-e, de más tekintetben is káros és botrányos ottani lebzselésük. Nem lehetne ezeket a napon nyujtózókó urakat valami mellékutca terelni és ocsmány beszédeiktől az asztaltól megkímélni? Mi azt hisszük csak akarat kell ehhez a régen várt tisztításhoz.

* **A rendőrség figyelmébe.** A nagyerdei parkot tudunkkal a város tetemes költséggel tartja fenn. Erre azonban úgy látszik egyesek nem gondolnak. Örült sebességgel vágatnak kerékpárosok a jól gondozott utakon, nem törődve sem a tilalommal, sem azzal, hogy a járókelőket elütik gépeikkel. Mások ismét jogot formálnak a parkban való lovagláshoz. Vagy talán katonákat nem kötelezi a tilalom? Rendőr sohol sincs ezen visszaélések megakadályozására, vagy ha látja is a sportoló nagyságokat, nem meri őket megszólítani. Az a nagyerdei rendőrség csak arra való, hogy behuzódjék a csöszházhoz és egész nap a kártyát üsse. Ajánljuk ezeket az éber rendőröket Végh Gyula helyettes főkapitány ur figyelmébe ki bizonyára utanna nézek ezeknek a kényelmet szeretőknek.

* **Szent István napja.** A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a m. kir. államvasutak, valamint a Kassa—oderbergi vasut magyar vonalainak összes állomásairól, az üzemükben álló helyi érdekű vasutak állomásainak és a szomszédos forgalomnak kizárásával — mind a három kocsiosztályra nézve úgy a gyors, mint a személyvonatokon Budapestre mintegy 30 százalékkal mérsékelt áru menettérti jegyek adatnak ki. Ezen menettérti jegyek f. évi augusztus hó 16—20. napjain — az utóbbi napon azonban csak a reggeli órákban — valamennyi személyszá litó vonathoz (expressz vonatok kivételével) fognak kiadatni. A menettérti jegyek 5 napig érvényesek, oly módon, hogy a kiadás napját első napnak, számítva a visszautazást legkésőbb az 5. nap éjjel előtt meg kell kezdeni, megjegyezvén azonban, hogy a visszautazás legkorábban csak augusztus hó 20-án délután történhetik, korábbi visszautazás esetén a jegyek érvénytelenek. Utmegszakításnak sem menet, sem jövetkor nincs helye. Gyermekekre külön kedvezmény nem engedélyeztetik.

* **Pályázat.** A debreceni kir. törvényes elnök két irnoki állásra pályázatot hirdet. Egyik állás a debreceni kir. törvényszéknél van, a másik pedig a debreceni járásbírósnál. — A pályázat határideje augusztus 28. A pályázatok a törvényszéki elnökhöz nyújtandók be.

* **Munkás dalestély.** A debreceni munkásdalogyet tegnap este tartotta sikerült dalestélyét. A műsor legkiemelkedőbb pontja a Szabadsággal eléneklése volt. E dalt a ma délutáni ünnepélyen is eléneklé a dologyet. Az ének után tánc volt.

* **Bucsulakoma.** A M. Á. V. gépjávitó műhelyének munkásai tegnap este a Törőfélé vendéglőben bucsulakomát tartott Kádár Ferenc művezető tiszteletére. A lakomán 300 teríték volt. Kádárt a nagyvárad M. Á. V. műhelybe helyezték át.

Hatalozások. Tegnap a következők hunytak el városunkban: Huszti Mária ev. ref. 4 hónapos, Szőke Ferenc róm. kath. 5 hónapos, Csorba Istvánné róm. kath. 53 éves, Sipos Ignác róm. kath. 43 éves, Iván Gábor ev. ref. 67 éves, Kovács Ilona ág. ev. 20 hónapos, Miskolci János ev. ref. egy hónapos, Kovács Katalin ev. ref. 6 hónapos.

* **Tűz a Cserepes utcán.** Tegnap délelőtt a Cserepes utca 6. szám alatt tűz volt. A tűz egy félszerben ütött ki, de tovább nem terjedhetett, mert a tűzoltóság azonnal kivonult. Az oltás háromnegyed óráig tartott. Az oltási munkálatokat Publik Ernő h. főparancsnok vezette. A kár jelentéktelen.

* **Műkedvelő előadás.** Tegnap este volt az asztalos ifjak műkedvelő előadása a Margit fürdő disztermében, az előadás az idej műkedvelő előadások legjobbjai közé tartozik. Színpadra került a Tót leány népszimű. A szereplők közül ki kell emelnünk Balácsi Zsuzsikát és Vajó Mariskát. A többi szereplők is teljes oda adással, ügyesen játszottak. A kitűnően sikerült előadást reggelig tartó tánc mulatság követte.

* **Hulla a kutban.** Kenyeres Károly dr. tanyáján a nyitott kut mellett egy szűrt és egy parasztgunyát találtak. — Keresni kezdték a holmi gazdáját és a kutban ráis akadtak egy már csaknem bomlásnak indult hullára. A nála talált iratokból kitűnt, hogy Orbán András napszámos. Levelet nem találtak nála. A hullát a kórházba szállították, honnan holnap délután temetik el.

* **Pénzkölcsönöket gyorsan kieszközöl** Rácz Béla bankirodája Debrecen. — 25 pénzintézet közül a legjobb helyen. — Törlesztéses kölcsönöket 10—65 évre. Kiseb követeléseket perenkívül beincassál s azokat 10 százalék díj levonása mellett azonnal leszámolja. *Információkat* a legmegbízhatóan szerez be. Bővebbet az irodában Csapó u. 12.

* **Csáthy Ferencz** könyvkereskedésében II. Egyháztér 2. szám egy jó családból való négy középiskolát végzett tanuló gyakornoknak felvétetik. Ertekezhetni a könyvkereskedésben.

* **Kenyérszobrász.** Nehány nap óta a régi Blattner-féle üzlethelyiségben igen érdekes kiállítás van. Megirtuk már, hogy a kiállításnak mily sok a látogatója, kik bámulva gyönyörködnek Tuzár Agoston kenyérből készült szobraiban, melyeket Tuzár a börtönben készített. Tuzár, ki a kiállítást rendezte is, bárkit megtanít arra hogy miként lehet kenyérből szobrokat virágokat stb. készíteni. Ott a látogatók szeme előtt készit Tuzár bármely tárgyat

Kenyérből csinálja ugyancsak a látogatók előtt a magyar király, XIII. Leó, Kossuth Lajos, III. Napoleon, a német császár, és bármely híres államférfi, költő vagy író kis mellszobrát. Az érdekes kiállítás vasárnapig marad városunkban.

* **Orvosi körökben** már rég ismertény hogy a Ferenc József keserűviz való lamenyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is felülmulja. Kérjünk határozottan Ferenc József keserűvizet.

* **Gyermek matróz ingek** és rövid harisnyák a legujabb kivitelben férfi kötött harisnyák a legjobb minőségben, valamint a legszebb nyakkendők 1 korronától feljebb óriási választékban Fekete Jakab, uri divat fehérnemű és kalap üzletében. Utazó bőröndök és kézi táskák nagy raktára.

Az Arany Bika kávéházában ma este Magyar Testvérek zenekara játszik.

A parlamenti bizottság ülése.

Saját tudósítók távirata.

Budapest, augusztus 1.

Rohonyi Gyula elnök 11 órakor nyitotta meg az ülést és bejelentette, hogy a közönséghez való felhívást közzétette. Bejelenti továbbá, hogy Plósztól megkérdezte, elfogták e már Dienes? A miniszter erről értesülést még nem kapott Mihelyt értesülne róla, bejelenti a bizottságnak.

Polonyi szerint Dienes gyanus körül mények között távozott az országból. Ő adatokat szolgáltatott arról, hogy Dienes hol van, megkérdeztetni kéri tehát Plószt hogy minő intézkedések történtek Dienes elfogatása iránt,

Elnök ezt megígéri.

Nagy Ferenc. Hivatalos megkeresés a bizottsághoz nem tartozik. Csak az a kérdés merülhet fel, hogy Dienes megjelenhet e a bizottság előtt?

Miklós Ödön. Ha a miniszter megtette az elfogatás iránti intézkedést, a bizottság ezt nem presszionálhatja.

Polonyi. Ha bebizonyul, hogy Dienes elfogatása iránt nem intézkedtek kellőleg akkor a kormány mulasztást követett el azért, hogy Dienes rendelkezésre ne állhasson. Az ülés végén okmányokkal igazolja, hogy Dienesnek ebben az ügyben szerepléséhez segédkezet nyújtottak a kormány részéről.

Elnök. Méltóztassék megállapodni, hogy én ebben az ügyben állandó érintkezésben maradjak az igazságügyminiszterrel.

Ezután a jegyzőkönyv hitelesítése iránt történt intézkedés kisebb vita után **Tóth János** javaslatára elhatározták, hogy ezután minden ülést követő napon a tanuk előtt felolvassák vallomásaikat és azután hitelesítik azokat.

Ivánka Oszkár javaslatára a tegnapi naplót átküldik a szomszéd szobában tartózkodó Papp Zoltánnak és Szápáry László grófnak, hogy kiki olvassa el a saját vallomását. Ezután fel fognak szólítani, hogy nyilatkozzanak arról, hiven vették e fel vallomásukat?

Elnök kérdésére első sorban Fáy István képviselőt hallgatják ki mint tanut.

A tanukihallgatások.

Fáy István előadja, hogy 43 éves református, párbajért el volt ítélve.

Nagy Ferenc kéri, hogy az előélet iránt kérdést ne intézzenek és a tanuktól ezeket kérdjék. Mi a vezeték és keresztnévük, hány évesek, milyen a vallásuk, mi az állásuk vagy foglalkozásuk, rokonságban vannak e az érdekeltekkel, nem háramlik e bosszu vagy kár a vallomás miatt, nem ígértetett, vagy adatott e valami a tanuknak a vallomásért és nem volt e a vallomásra utasítva, vagy rábeszélve?

Ivánka Oszkár nem járul ehhez hozzá, mert nagyon fontosnak tartja, hogy a tanunak milyen az előélete.

Polonyi és **Nagy Ferenc** ellenkező nézetben vannak.

Kubinyi ragaszkodik Ivánka kívánságához.

Tóth János szükségtelennnek tartja az előéletre vonatkozó kérdést.

Elnök ezt az indítványt szavazásra bocsátja, mire hatan Ivánka mellett és hatan ellene szavaznak, mire

Elnök akként dönti el szavazatával a kérdést, hogy az előéletük iránt is megkérdezik a tanukat.

Fáy István előadja, hogy e hó 27-én a függetlenségi pártnak értekezlete volt, melyre Olayval együtt meg volt hívva.

Olay ekkor félrehívta, hogy nagyfontosságú közlése van számára, de ma el ne mondja senkinek. Ekkor elmondta neki a Papp Zoltán elleni vesztegetést. Este a Vampetiesben Papp maga mondta el az egész esetet. Lovászy is ott volt. Elhatározták, hogy a dolgot másnap a képviselőház elé viszik.

Olay Lajost hallgatták ki ezután, a ki általános meglepetésre kijelentette, hogy neki biztos adatai vannak arról, hogy a vesztegetésről a miniszterelnök is tudott és hallott arról is, hogy több más képviselőt is megvesztegettek volna.

A hozzáintézett kérdésekre

Olay azt felelte, hogy az illetőket csak az összeférhetlenségi bizottság előtt nevezné meg abban az esetben, ha a miniszterelnök addig le nem mondana.

Olay Lajos után

Kaas Ivor báró kijelenti, hogy Szápáry László a miniszterelnök egyenes megbízásából tárgyalt a szocialistákkal. Jellemző, ugymond, hogy Szápáry és a szocialisták közt *Szeles Adorján*, a Hentzi szobor felrobbantásának tervezője játszott a közvetítő szerepet.

*

Délután 5 órakor a parlamenti bizottság ismét összeült.

Molnár Jenő lényegtelen kijelentéseket tett.

Vészi József elmondja, hogy néhány héttel ezelőtt egy Hartstein nevű ember közbenjárásával igyekeztek az ő lapját, a Hóderváryval szemben erősen ellenséges *Budapesti Naplót* megvásárolni, mivel állítólag lapja egy érdekszövettségnek utjában áll. Mikor ez nem sikerült, azzal állottak elő, hogy ezer példányra előfizetnek. Ezenkívül más utat megkíséreltek ellene: összevásárolták a váltóit, azokat végrehajtották, lapjának még a címszalagjait is lefoglalták.

Azt hiszi, bár erre közvetlen bizonyíték nincs, hogy ugyanazt az eljárást akarták vele szemben is követni, mint Nessivel.

A bizottság tagjai közül többen kérdéseket intéztek Vészihez. Hosszabb faggatás után

Vészi kijelentette, hogy Hartsteinon kívül *Hagara beregmezei főispán* és

gróf Teleki Gyula, a miniszterelnök sógora is tudott a dologról. Mivel úgymond, Teleki jelen van, kéri kihallgatását. Teleki megjelenik.

Polonyi Dienes államfogházból ki szabadítására vonatkozó kérdést intéz hozzá.

Teleki gróf kijelenti: erre semmi befolyása nem volt.

Polonyi ismételtén kérdi, irt e ez ügyben levelet Teleki gróf?

Teleki: Nem irtam!

Polonyi: A gróf ur téved. *Levele kezeim közt van!* Hogy a közbenjárás tényleg megtörtént, kérem a váci államfogház igazgatójának kihallgatását.

Seres Gyula hírlapíró kijelenti, hogy Dienes, ki vele legbensőbb barátságban volt, elmondta neki, hogy ő *Singerrel* együtt a Nemzeti kaszinóban megjelent, hol őt Szápáry fogadta. Ott volt egyik mellékszobában *Héderváry is*. Dienes jelentésével Szápáry átment a másik szobába és megmondta a miniszterelnöknek, hogy Pap Zoltán meg van vásárolva. Héderváry erre ingerülten azt mondta volna:

— Nem ez kell nekem! Nessi Pál áll utamban, ezt kell megvenni! Coute qui coute (kerül a mibe kerül).

Erre Szápáry kijött és Singerhez így szólt:

— Most már tudja mi a feladata. Nessihez kell hozzáférköznie!

Elnök szünetet rendelt el, miközben megérkezett *Plósz* miniszterhez *Héderváry levele*, melyben azt jelenti, hogy *ma nem jelenhet meg a bizottság előtt*.

A parlamenti bizottság a miniszterelnököt valószínűleg hétfőn fogja kihallgatni.

A vesztegetés.

Távirati tudósítások.

Dienes Márton szökése.

Berlin, aug. 1. *Dienes Márton* itt *Hegyi Jenő* fiúmei szerkesztővel lakott a Hotel Centralban. Mikor Dienes megsejtette, hogy felismerték, összes podgyásza hátrahagyásával a Hamburg felé induló gyorsvonattal megszökött.

Bécs, aug. 1. *Hegyi Jenő* ma este ide érkezett.

Budapest, aug. 1. *Hegyi szerkesztő* ma este Bécsből küldött táviratában kijelenti, hogy a szóban forgó vesztegetési esetről abszolute semmi tudomása nem volt. A lapok rá vonatkozó állításai valótlanak.

Budapest, aug. 1. *Hegyi Jenő* mint *Szápáry gróf* megbízottja járt el. Előzetesen nem volt beavatva a vesztegetésbe; de mikor a titok kipattant, *Szápáry gróf* őt bizta meg azzal, hogy *Dienes* távolítsa el Magyarországból.

Szápáry gróf elutazása.

Budapest, aug. 1. *Szápáry László* gróf öcsese *Pál gróf*, a Park klub igazgatója társaságban ma este külföldre utazott.

Politikai körökben egyre erősebb a hit, hogy *Szápáry góf* egy szervezett szélhámos szövetség áldozata.

Beszélik, hogy a tervbe többen be voltak avatva, említik *Szemere Miklós*, gróf *Bánffy* és még több tagját a kaszinónak, de az egész társaságot félrevezette az ügynök-szövetség, melynek az volt a célja, hogy az összeharácsolt pénzzel megszökjék.

TÁVIRATOK.

A horvát miniszter lemondása.

Budapest, aug. 1. *Tomasics Miklós* horvát miniszter *beadta lemondását* azzal a megokolással, hogy *Kubik Béla* összeférhetlenségi esetet jelentett be ellene, mert mint miniszternek új választás alá kellett volna magát vetnie.

A politikai helyzet.

Budapest, aug. 1. Ujabb alkotmányos életünkben, a kiegyezés óta nem volt ily politikai zürzavar, mint a mostani. Illetékes helyen az a vélemény, hogy a válság abban az értelemben eldőlt, hogy az országgyűlés a mai körülmények közt munkaképtelenné vált. — A megoldás még bizonytalan. Az obstrukció tábora annyira megnövekedett, hogy ma százketten vannak. Valószínű, hogy a parlamenti bizottság eljárása után a kormány beadja lemondását.

A pápaválasztás.

Róma, aug. 1. A konklavéba 365 személy vonult be, és pedig 62 biboros, 62 konklavista, 62 nemes testőr és 62 komornyik, továbbá 40 érsek és püspök, akik a konklavében a szolgálatot fogják ellátni, 40 szakács és 20 munkás. Ezekhez csatlakoznak még a konklave többi funkcionáriusai,

Róma, aug. 1. Megerősítést nyer, hogy *XIII. Leo* pápa a konklavera vonatkozó szabályzatot hagyott hátra. Ez a szabályzat, amely 1882-ből származik, abban különbözik *IX. Pius* pápa hasonló szabályzatától, hogy a konklave helyéül Rómát ajánlja.

Iparkiallítás Zsolnán.

Zsolna, augusztus 1. Ma nyitották meg *Zsolnán Láng Lajos* miniszter jelenlétében az iparkiallítást. A miniszter és kísérete 9 órakor a plébánia templomban misét hallgatott, utána a miniszter a városháza dísztermében a küldöttségeket fogadta. A kiállítás rendkívül szépen sikerült, az egész ország s főleg a szomszédos megyék küldöttekkel képviselték magukat. A megye nevében *Schwertner* alispán, a kiállítási bizottság képviselőtében *Rudnay István* elnök s *Zsolna* város képviselőtében *Tordy István* főbíró üdvözölték a minisztert, ki válaszában különösen kiemelte a sikerült kiállítást.

Ügyvédi irodámat

Batthyány-utca 5. sz.

házba

helyeztem át.

Dr. Kőrösi Kálmán,

ügyvéd.

Ingyen és bérmentve kap

mindenki egy kezelési könyvecskét, melyből bárki képes

legfinomabb Likőröket és Rumot

hideg uton minden készülék nélkül még a legkisebb mennyiségben is országszerte ismert arómáimmal előállítani.

VATTERICH A.

Budapest, VII., Dohány-utca 5. sz. alatt.

BIOSKOP

ORIASI KINEMATOGRAF.

Debreczen — Vásártér.

A nagyhőség miatt mindennap 7 órakor kezdődik a műsor!

Mai műsor:

1. Egy buc kém kivégzése
  2. Átváltozó táncos
  3. Fiu uszoda
  4. Egy vonat megérkezése
  5. Látogatás Mefistónál
  6. Cagliostro varázstűkör (szín)
  7. A nő hatalma
  8. A makrancos ló
  9. Karácsonyi álom, 20 képben 200 méter hosszú
  10. Bicikli verseny Bécs és Berlin közt
  11. Nyugtalan éj
  12. Fegyverfogás
  13. Harc a poloskákkal
  14. Sirás és nevetés.
- A n. é. közönség szives pártfogását kéri:

Narten György.

921—1903. v. k. szám.

Arverési hirdetmény.

A debreceni kir. jbiróságának V 2798—1903. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint *Demetrovics Pál* részére *Farkas Gyula* debreceni lakostól 107 kor. 74 fill. tőke hátralék, ennek 1901 május hó 15. napjától számított 5 százalékos kamatai és eddig összesen 6 kor. perköltség erejéig 1902. évi február hó 6-án biróilag felül foglalt és 1616 koronára becsült butorok, lovak és egyéb ingóságok 1903. évi augusztus hó 4-én délután 3 órakor kezdetét veendő és Ujföldön, alperes lakásán megtartandó nyilvános birói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Debrecen, 1903. július hó 4-én.

Oláh Géza,

birói kiküldött.

Tarcsa gyógyfürdő Vasvármegyében.

Glaubersó-tartalmu szénsavdus vasforrások. A legújabb módszerek szerint berendezett pezsgő és ásványvíz, valamint **vasláp fürdők**. Kellemes, hűvös égalj; a kényelem minden igényeinek megfelelő olcsó lakások; villamvilágítás, 2 jó vendéglő, gyógyszerár, naponta 2-szer zene; szép kirándulások. A női szervek bántalmái, sápkór, vérszegénység, továbbá a légzési és emésztési szervek bajai ellen kiváló orvosi tekintélyek ajánlják.

**Évad május 24-től . . . . .
. . . . . szeptember végéig.**

Az évad kezdetétől június 15-ig és augusztus 15-től szeptember végéig tetemesen olcsóbb árak. Felvilágosítással szolgál és kívánatra prospektust küld a fürdőigazgatóság. Állandó fürdőorvos Dr. **Rhorer Aladár** tb. megyei főorvos. Tarcsa Károly forrás különösen mint óvszer járvány esetén ivóvízül ajánlható. Megrendelések Tarcsa fürdőigazgatóságához és Budapesten Edesgaly L. cs. és kir. udvari szállítóhoz (V. Erzsébet-tér 8.) intézendők. — **Vasuti állomás.** — **Posta és Távirat helyben.** — **Budapestről és Győrből naponta Tarcsafürdő feliratu közvetlen I-II-od osztályu kocsik közlekednek oda-vissza.**

Csász és kir.

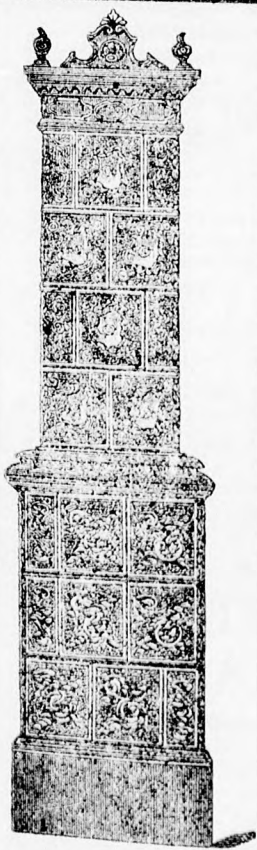

udvari szállító.

Fermolend

A világon legjobb lábbeli fényesítő és fénycrém mindenféle világos és fekete bőrnemek részére, mely kiváló szép fényt és tartósság ad a bőrnek. Elhasznált pecsétetes, sárga vagy barnabőrnek a **Lyosin** egészen új fényt ad.

Alapított 1832. Gyári raktár Bécs, I. Schnlerstrasse 21. Mindenütt kapható.

Tóth Gyula Debrecen, Piac-utca 27.

Legnagyobb raktár és legolcsóbb beszerzési forrás: Budweisi és honi gyártmányu porcellán kályhákban, fürdőkádakban, vasbutorokban, jég-szekrényekben, vadászfegyverekben, revolverekben és vadászati felszerelésekben. o o o lési cikkekben. o o o

Lőpor áruda.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Horváth András

szoba- és templom festő.
Debrecen, Piac-utca 21. sz. alatt.
(A Tisza-palota átellenében.)

Elvállal mindenféle szobafestéseket, tapetirozásokat, templomok festését, olíárok és szőszékek aranyozását művészies kivitelben.

Csáthy Ferenc

— könyv-papír és zeneműkereskedő, —
Debrecen II. Egyháztér 2. sz. a nagytemplomnál, ajánlja a t. szülék és nemes tanuló ifjuság szives figyelmébe a nagy szünidőre

10000 kötetből álló

magyar és német kölesönkönyvtárát.

Bővebb felvilágosítást nyújt a kölesönkönyvtárjegyzék. —

7369. tkv.
1903.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreceni kir. tszék. mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Debrecen sz. kir. város végrehajtónak Szabó József ellen folytatott végrehajtási ügyében a debreceni kir. törvényszék (a debreceni kir. járásbíróság) területén lévő a debreceni 221. sz. tjkvben A I. 573. hrsz. alatt felvett házasteleknek végrehajtás szenvedet illető fele részére a 3444 koronában megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverés elrendeltetvén, annak fogatosítására határidőül az **1903. évi október hó 16-ik napjának délután 3 óráját** a kir. tszék árverési termében kitűzte.

Kikiáltási ár a becsár, azonban az árverésre kitett ingatlan szükség esetén a kikiáltási áron alól is elfog adatni.

Az árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben vagy óvadék képes értékpapírban letenni, avagy az 1881. LX. tcz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt a kiküldöttnek átadni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. tszék. mint tkvi hatóságnál és Debrecen szab. kir. város rendőrségénél tekinthetők meg.

A kir. törvényszék, mint tkvi hatóság.

Debrecen 1903. június hó 25-én

Baróthy Béla,

kir. tszéki bíró.

Gépolaj-forrás

megeredt, kilónként 12 kr.-tól feljeb

Neumann Nándor

olaj-, festék-, és szénkereskedésében
Halvan-utca 5. Telefon 203.

Székelyföldi elsőrangú természetes alkalikus sós savanyúvíz.

A magyar kir. belügy Miniszter ur 36890/1902. számú
rendeletével a **Málnási Mária Forrás** számára a **gyógy-
forrás** elnevezést engedélyezte.

A „Málnási Mária Forrás”

kiváló köptető és étvágyemelő szer.

Javasolva:

a torok, gége, légcső heveny és idült hurutjainál, a
tüdőtuberculosis minden stadiumában, a gyomor és
bélhuzam hurutos bántalmainál, vérszegénységnél,
köszvény és izom csuznál.

Kapható:

Minden gyógyszerárban, drogueriában és
fűszerkereskedésben . . . . .

Kutkezelőség: Brassó.

A külföldi **Selters, Gleichenberg, Emsi** drágább
vizeket bizonylatok szerint jóval felülmúlja. —
Tisztán, telényi borral, tejfel összeöntve iható.

PÜRGO

PÜRGO

**Órák,
órázások
RÉSZELEFIZETÉSRE**
A. elad. azonn. kész.
B. R. E. N. Y. I.
Központ: Erzsébet-körút 54. sz.
Központ: Erzsébet-körút 54. sz.

REPARÁTOR
K. KRUEGNER-féle
1 évig 2 korona.
Főraktár: KÖRÖNY GYÓGYSZERTÁR, Budapest, Calvin-tér.
110,000 sorsjegy, Nyeremények összige
55,000 nyermény 14.459,000 korona.
KIRÁLYFI ÉS TÁRSA BANKHÁZA
Közp. kir. szob. osztályosajáték felárutó helye
BUDAPEST, Andrássy-ut 60.
Előzetes megfizetés! Előzetekenyseg! Kiváló eszerece!

Ha öszül a haja,
használja a
„Stella”
vizet, mely nem csak hajra, hanem a
haj eredeti növekedésére is
Övege 2 korona.
ZOLTÁN BÉLA
gyógyszerész, 8. ut. 4. sz.
Ismerte Jancsi lán. adást osztály
BUDAPEST,
V. SZABADSÁG-TÉR.

HOMOPÁTIAI GYÓGYINTÉZET.
A véglegesítés biotus gyógymód: orvosi, szék-
gátló, és borsó, széklet, elmozdítás.
E gyógymód megkapitája:
Dr. KOVÁCS J. főorvos orvos
BUDAPEST, V. VÁCZI-KÖRÚT 23. sz. 1. em.

Megjelent az új X-es számú
YOST MODELLE
ESZMÉNYI TÖKÉLETESÉGEN
KÉRJEN PROSPECTUST A
YOST IRÓGÉP
Budapest, ...

Remek és első fényképek készítése
RIVOLI
Fényképezés és fénymásolás
BUDAPEST, VI. KER., FERENCZI-UT 23. sz. 1. em.
!!! Megy. kis képek után is előzet. megfizetés !!!

Működésüket, reklámukat azonoszo-
rón, pontosan és legelőbbben közöllet
az összes bel- és külföldi lapokban,
valamint naptárakban az
ÁLTALÁNOS TUDÓSÍTÓ
Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.
Tulajdonos: Leopold Gyula ...

Nótel **PÁRIS** szálloda
Szállodás: SIMON PÁL.
BUDAPEST, VI. VÁCZI-KÖRÚT 23. sz. 1. em.
100 szoba 1 főtől feljebb kényelmességgel együtt
Fürdők, elegáns kávéház, étterem és utca-
kafé a hátsó. Villamos vasúti megállóhely
az összes pályaudvarok és hajók felé.

PLATSCHKEK VILMOS
elismert legszolidabb
FÉRFI és GYERMEK-ruha áruháza
Budapest, IV., Központi Városház.
Férfi-ruha, gyermek-ruha, selyem,
szövet, anyagok, készlet, elmozdítás
INGYEN — — —
— — — — —
**„NŐLGYEK
TITKÁRA”**
Füvetel kívánat a mindenkinek
ADITZ J. „Fehér kereszt” gyógytára,
BUDAPEST, RÓVÁM-TÉR 8. SZÁM.

Dr. SCHLESINGER MIKSA
VIZGYÓGYINTÉZETE Pászony
ÉS SZANATORIUMA. (Hegyház)
Künnö hegyi fokvásban, pormentes és széltilt. védett, 200 kilo-
méterrel több jól épült, regényes hegyi utak. Szárazan lakó-
dualizáló szakorvosi kezelés. Legmodernebb kényelem, az összes
betegségek kényelmikusan a legelőbbtől vannak beran-
dazva. Kéllő étkezés, mérsékelt árak. Az intézet egész éves át-
nyitva van. — Prospektus és felvilágosításra szolgát.
a dr. SCHLESINGER-féle vizgyógyintézet, Pászony (Pályavasár)

MIHALOVITS J.

gyógyszertára s gyógyszerészeti műlaboratoriuma a „Kigyó“-hoz
Debrecenben, lőter 31. szám.

Ajánlja a következő, közkedveltségnek örvendő készítményeit:

Harmat-crème

arczépitő s bőrápoló kenőcsét, mely teljesen ártalmatlan, nem zsiroz, tehát nappal is használható s az arcnak üdeséget, finomságot s hamvasságot kölcsönöz. Az arcot tisztítja s fehériti. Kiváló eredménnyel használható arcvörösség, májfolt, sörny, szeplő s egyéb bőrtisztítatlanságnál.

1 tégely Harmat-crème ára 1 korona.

A kréméhez használandó poudert, a

Harmat-aropor,

mely az arcnak üde, ifju színt kölcsönöz; három féle színben kapható u. m.: fehér, rózsás s crém szíjében. Kíváló illata, teljesen ártalmatlan volta s finomsága által vetekedik minden más készítménnyel. — Jól tapad és igen jól fed.

Próbadoz ára 50 fillér Nagyobb doboz 1 es 2 korona.

A Molitergin

a legkiválóbb arc s különösen kéz-bőr-ápoló folyadék, mely a bőrnek selyemszerű lágyaságot, bársánszerű finomságot kölcsönöz. Fehériti az arc- s kéz-bőrt. Teljesen ártalmatlan. Nem zsiroz s nem piszkítja a ruhát, Hatása bámulatos és rögtön! Napégette vagy szélkifujta kezeket vagy arcot a legrövidebb idő alatt üdév, finomá tesz. Megbarnult kezeket, eldurvult kez-bőrt fehérré, puhává változtat.

Egy üveg Molitergin ára 1 korona.

Nagy raktár bel- és külföldi gyógyszerkülönlegességeiből.

Mihalovits J. gyógyszerész a „Kigyó“-hoz Debrecenben.

Dr. Borsos-féle Növényi Hajszesz.

Meggátolja a hajkihullást, a fejbőr megkorpásodását s hajvégek megtörését s megóvja a fejbőr-betegségektől. Illata kellemes. Hatása biztos. Használata egyszerű. Nem zsiroz, nem piszkítja a fehéreneműt. Teljesen ártalmatlan. Elősegíti a hajnövést!

1 üveg hajszesz ára 1 vagy 2 korona.

Dr. Borsos-féle Növényi Hajkenőcs

Azok részére, kik a folyadékot nem kedvelik s inkább a kenőcsnek barátai, készül ugyanolyan ható anyagból s ugyanolyan kiváló hatású hajkenőcs is, mint a Borsos-féle hajszesz. Ezen hajkenőcs is teljesen ártalmatlan. Hatása gyors, biztos!

1 tégely Hajkenőcs ára 1 korona.

A Mihalovits-féle

Iztelen Csukamájolaj

teljesen iztelen s szagtalan készítmény, mely undort nem okoz s evégből a gyermekek azt szívesen szedik.

A Mihalovits-féle

Cihna-bor.
China-vas-bor.
Condurangó-bor,
Pepzin-bor.

1 üveg ára

1 kor 60 fill.

Szomorodni borból kiváló gonddal készült gyógyborok, melyek gyógyérték tekintetében versenyeznek minden e nemű készítménnyel.

Legkedveltebb, legtökéletesebb
aroztisztító és szépitő szerek: **Akácia**

KRIEGER-GÉP - CRÈME 2 kor.
- PUDER 1 "
- SZAPPAN 1 "

Főraktár:
KORONA GYÓGYSZERTÁR
BUDAPEST, CALVIN-TÉR.
Törvényesen védve.

ELSŐ MAGYAR
Gazdasági
GÉPGYÁR
részvénytársulat
Budapest, VI. Váci-ut 19.

2500 gőzmozdony-100 000
készlet és
különb. kisebb g.-gépüzemben.

Melomberendezésekre
KÜLÖN SZAKOSZTÁLY.
Kivánatra árajegyzéket ingyen és
bérmentve küld.

CSÁSZÁRFÜRDŐ
téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.

Elsőrangú kónes hévízvízi gyógyfürdő, páratlan gőzfürdővel, legmodernebb iszapfürdőkkel, pompás ásványvíz-uszodákkal, kő- és kádifürdőkkel.
200 kényelmes lakoszobával.
Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

KATZER
szücsmester,
udvari szállító
Budapest, VI., Ó-utca 44.

Szőrmeérui az egész
világon elterjedtek és
elsőrangúak.

GUMMI
és
HALHÓLYAG
tueztája 2, 4, 6, 8, 10 kor. és
feljebb, a világ legjobbjai, titok-
tartás mellett, utánvétellel, vagy
a pénz előzetes beküldése után
küldi e szakma
legelső rangú
cséje:
REIF J.
szpecialista, Bécs,
Brodutlatte 3.
Árjegyzék
ingyen.

BUTOR.
Óriási előnyök
háló-, ebéd-, szobor- és
uri-szoba-buterezzel.
Nemes és LENGYEL
butoriparosoknál
BUDAPEST.
IV., Kecskeméti-utca 6. sz. 2.

ZINER
bármely országból és
szakmából, ajánlatok szét-
küldése és tiz. Uszerek útjának le-
tesztelése céljából (postadíj jótállással)

ROSENZWEIG JÓZSEF és FIAI
Nemzetközi Czimirodájában
Budapest, V., Néador-utca 13. sz.
Prospektus ingyen és bérmentve.

SANTA EGGER
Fiatall embereknek orvosilag ajánlott szer. Ára 3 korona.
NÁDOR GYÓGYSZERTÁR, Budapest, VI., Váci-körút 17.

A torok, tüdő,
száj és fogak
legjobb védője az
OSAN

Felülmulja az eddig ismert összes fogszerekot.
OSAN-szájvíz-esszencia 88 kr., OSAN-fogpor 44 kr.
Czerny-féle keleti a legjobb és legkedvebb sző-
szépitő-szer
üvege 1 frt. Ehez
balzsamszappan 30 kr.

ROZSATEJ
Fritsch Ferd.-féle Napraforgó-szappan 50 és 35 k.

a legjobb és legegészebb el b
hajfórtó-szer süttészék,
barna és fekete. Ára frt. 1.50

Prospektus ingyen és bérmentve küld:
Czerny J. Antal, Bécs, XVIII., Carl Ludwigstr. 6
Külföldre London, Páris, Brüsszel, Konstantinápoly s b
Raktáron gyógytárakban, illatszertárakban s b.

RÖSER
TANINTÉZET
Budapest, VI., Arad-utca 10.
ALAPITTATOTT 1853.

Nyitvánc polgári iskola 10-14 éves
ifjak részére. — Felsőbb kereskedelmi
iskola 14-18 éves ifjak részére. —
Nevelő internátus banlakó növendékek
részére. Bizonyítványai államérvénye-
sek és az egyéves önkéntességre jogos-
sítanak. — Hövebb felvilágosítást
ingyen ad
Röser János, igazgató.

INTERNATIONAL
SZŐRVEZTŐ
néhányszor használt után az arca
kézről a szőrt eltávolítja. Egy üvege 6 k.
Főraktár: Dr. Kovács Ernő gyógyszerész
Budapest, Gyár-utca 13.
Megjelent „Toilette-títkok” legy.

Mi helybeliek BUDAPESTEN
NEW-YORK
KÁVÉHÁZBAN
(Erzsébet-körút 8-11. szám)
találkozunk.

Használjon Kerpel-féle
KÉZFINOMÍTÓ
folyadékot, mely minden kezét
3 nap alatt simit, fehérit, szépit.
1 üveg 90 fillér. Postán 4 üveget
bérmentve küld

KERPEL gyógyszerész,
Budapest, V., Lipót-körút 28.

A KISBIRTOKOSOK
ORSZÁGOS FÖLDHITELINTÉZETE
BUDAPEST, V., GÉZA-UTCZA 2.

300 koronától kezdve ad törlesztéses zálog-
level-kölcsönöket, melyek után

teljes készpénzfizetéssel:	2 1/2 - 3% levonással:
50 óvratól ke évi 5.70%-a	50 óvratól ke évi 5.20%-a
33 1/2 " " " " " " " " " " " "	34 " " " " " " " " " " " "
22 " " " " " " " " " " " "	25 " " " " " " " " " " " "
15 " " " " " " " " " " " "	15 " " " " " " " " " " " "

fizetendő járadékul a törlesztéssel együtt
Bővebb felvilágosítást
az intézet díjmentesen ad.

Saját érdeklében hirdessen
LEFÖLD-GYÜLLA
hirdetési iródiára által
Budapest, VII., Erzsébet-körút 54

LE DÉLICE
Vergé CIGARETTAPAPIR
Vergé SZIVARKAHÜVELY
MINDENÜTT KAPHATÓ.

Lindner Róbert gyógyszerészfél

Alaiska-crème

Cosmeticum par excellence.

Az arczbőrnek rövid használat után ragyogó fehérséget, üdéséget, tisztaságot és bájít ad. Eltávolít pürsenést — szepőt, bőrárhákat, (Mitesser) napbarnítotttságot stb. A legcsunnyább kezeket finomná, fehérré és gyöngéddé varázsolja. E: Alaiska-Crème nem záros semmiféle fémalkatrészeket nem tartalmaz, orvosilag jóváhagyva és ajánlva. Teljesen ártalmatlan. Egy tégely ára 3 korona. Próbátégely 1 K. 20 Fil.

Alaiska-púder

Kitűnően kiegészíti az Alaiska-Crème fényes cosmetikai hatását, a bőrnek elbájoló színárnyalatot, finom üde, rózsás üdéséget ad, nagyszerű illata, kitűnő fedőereje van és feltétlenül ártalmatlan, mert sem higanyt sem bismutot nem tartalmaz. Egy doboz (fehér, rózsás vagy sárga) 3 koronára.

Kapható:

LINDNER ROBERT
gyógyszerésznél,

Bécs, XIII-9, Lainzerstrassa 113.

Kitüntetve: Páris, London, Amsterdam és Bécsben 1902-ben arany érmekkel és díszoklevelekkel.

Teljesen ingyen

Alapított 1840-ben

Adja ki a pénzét, ha értéktelen utazatok által hagyja magát elámulni. Az Ön valódi amerikai Njckel Anker Roskopf Órák (Antimagnétique) szábadalmazott Email-számlappal, itt látható minta szerint 36 órai járással egyedül.

Kiváló ellenálló képessége, valamint pontos járása által a legkedveltebb és a létező legjobb strapa óra. Különösen ajánlható tiszteknek, vasuti hivatalnokok, csendőrség, pénzügyorség, kalauzok, gépészek és mindazok részére, kik egy erős, megbízható és tartós órát akarnak. Ara egy szép nickel láncsal és tokkal együtt csak 6 korona, 3 évi jótállással. 3 darab vételnél csak 5 korona. — Nem megfelelő esetben kicserélem, vagy a pénzt visszaadom. Szétküldés az I. amerikai óragyárak vezérképviselése által.

BÖHNEL MIKSA, órás
BÉCS, IV., Margaretenstrasse 48-61.
a cs. és kir. állami hivatalnokok szállítja.

ÓVÁS: Kereskedők Roskopf-órákat pléh-tokkal és imitált papir Email-számlappal ajánlanak. Ily óra nálam 1 forint 75 kr. és megjegyzem, hogy én nem vagyok kereskedő, hanem órás. Az én óráim finom szabadalmazott Email-számlappal vannak ellátva, pontosan szabályozottak és minden, e m nincs fenti cégjegyzésnél ellátva utasítsunk határozottan vissza.

Miért szenved ön? holott önnek a legjobb gyógyszer áll rendelkezésére, miáltal minden veszedelmes operációt elkerülhet, ez a Therry A. gyógyszerész féle

valódi csoda Centifolia-kenőcs.

E gyógyszerrel egy 14 éves, gyógyíthatatlannak tartott lábaját gyógyított ki, ujabban egy 22 éves rakszerű betegség. Ez a valódi csoda Centifolia-kenőcs használtatik. Mell és tejbe tegyékkel gyermekágyaso nál, vörheny, sebfolyások, dagadt lábak, gas. szurás, lövésekne, idegen tárgyak kivételénél a testből, mint üveg darabok, fa, homok, tövi-ek. Daganatoknál, rákos képződéseknél egész sebeknél, fagyott testrészeknél, nyagdagánál sat. sat. Csak 2 tégely küldetik el egyszerre, ára 3 kor. 50 fil. franko a pénz előleges beküldése mellett vagy posta bélyegeken.

Számos bizonylat áll rendelkezésre.

utazatoktól óvakodni kell, fenti védjegy s a felírás „Schutzengel — Apotheke des A. Therry in Pregrada legyen beégetve, Minden tégelynél használati utasítás van. Utazók a törvény értelmében megbüntettek, szinte a hamis elárúsítók.

Főraktár Budapesten Török J. gyógyszerésznél, Zágrábban Mittelback S. gyógyszerésznél, Bécsben Brady E. gyógyszerésznél.

B.

IGLÓFÜRED

KLIMATIKUS GYÓGYHELY ÉS GYÓGYFÜRDŐ SZEPESMEGYÉBEN, IGLÓ VÁROS HATÁRÁBAN, 580 m, a TENGERSZINE FÖLÖTT,

ÉVAD, MÁJUS 5-től OKTÓBER 5-ig.

Nyaralóhely, Melegfürdők,

Fenyő- és kádfürdők. NAPI SZOBAÁRAK 1 K-től 6 K-ig. HETI SZOBAÁRAK 7 K-től 36 K-ig.

A SZOBAÁRBA EGY TELJESEN FELSZERELT ÁGY ÁGYNEMŰVEL ÉRTENDŐ. **PENZIO**

CÉLSZERŰEN BERENDEZETT HIDEGVÍZGYÓGYINTÉZET.

VASUTI ÁLLOMÁS IGLÓ (Kassa-Oderbergi vasut.) BÉRKOCSI-ÉS TÁRSASKOCSI ÖSSZEKÖTTETÉS. POSTA- ÉS TÁVIRDAÁLLOMÁS HELYBEN.

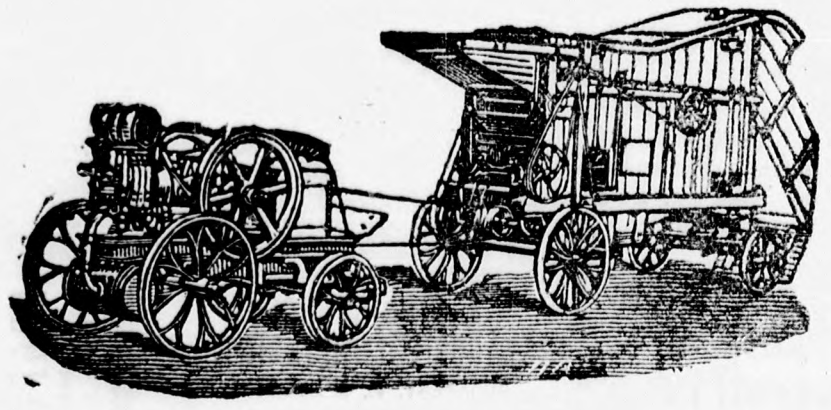
Felvilágosítással szolgál a fürdőgondnokság Iglófüreden.

„MAYER“ GÉPGYÁR SZOMBATHELY

Raktár: Budapest. V., Lipót-körut 15.

Gazdasági gépeket, kitűnő szerkesztű Benzin-motorokat 2-50 lóerejű Benzin-motoros cseplőkészletek.

Legelőszűkítő gépek üzemi igények szerint.

Tűzveszély kizárva.

Maloméplteszet: Uj hengerek, minden e szakmába vágó gép gyártás Teljes műalmi berendezések.
Különlegesség: Legújabb szerkesztű csavaros és szabadalmazott víznyomású borsajtó.
Oborne D. M. féle világhírű amerikai arató és kaszáló gépek magyarországi kiváló képviselőse.

Kéjes árjegyzék ingyen és bérmentve. — kívánatra minden szükségletre külön költségvetés.